

маркери, зрозумілі масовому глядачеві. Таким чином, репрезентація української культури через «шароварщину» є водночас і проявом колоніальної політики, і частковим збереженням національної традиції, що дозволяло українцям підсвідомо ідентифікувати себе як окрему націю в межах радянського простору.

Д. Секунда

МУЗЕЙНИЙ ПРОЄКТ «ІСТОРІЯ ЗАПОРІЗЬКОГО АВТОМОБІЛЬНОГО ЗАВОДУ» ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТЕХНІЧНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

D. Sekunda

MUSEUM PROJECT “HISTORY OF ZAPORIZHZNIA AUTOMOBILE PLANT” AS A TOOL FOR PRESERVING UKRAINE’S TECHNICAL HERITAGE

З другої половини ХХ ст. одним із пріоритетів світової спільноти стало збереження культурної спадщини, включаючи матеріальні та нематеріальні об’єкти. Однак технічна спадщина, яка охоплює досягнення інженерної думки та промислового розвитку, лише нещодавно почала визнаватися значущою для національної ідентичності та культурної пам’яті. Запорізький автомобільний завод (ЗАЗ), оснований у 1960-х роках, є одним із найважливіших об’єктів промислової спадщини України. Його роль у розвитку української інженерії та автомобілебудування робить його важливим елементом історії техніки.

Для української технічної культури величезне значення має систематизація матеріалів, пов’язаних з історією розвитку ЗАЗ, що дозволить зберегти досягнення радянського та пострадянського автомобілебудування. Завод був одним із провідних підприємств з виробництва легкових автомобілів у колишньому СРСР і продовжує відігравати значну роль в індустрії після здобуття Україною незалежності. Музейна експозиція, присвячена ЗАЗ, є необхідним кроком для увічнення його технічної спадщини та значення для української промисловості.

Першим кроком у цьому напрямі є створення музейного проекту, який представить етапи розвитку заводу та моделі автомобілів, що стали іконами радянської епохи, зокрема «Запорожець» та «Таврія». У межах цього проекту також передбачається організація спеціальної освітньо-педагогічної програми для студентів технічних та історичних спеціальностей, що дозволить їм ознайомитися з процесом музеєфікації технічної спадщини, а також глибше зрозуміти інженерну складову та економічний вплив ЗАЗ на розвиток промисловості України.

Довгострокова програма з музейної педагогіки «Історія автомобілебудування України на прикладі Запорізького автомобільного заводу» розроблена відповідно до вимог навчальної програми «Експозиційна діяльність музею» на 2024–2025 навчальний рік, яка читається студентам 2 курсу спеціальності «Музеєзнавство, пам’яткознавство» (1 пара на тиждень, 60 годин за семестр) за підручниками: Подлесний С. В., Єрфорт Ю. О., Іскрицький В. М. Історія інженерної діяльності. Краматорськ: ДДМА, 2004. — 128 с.

Мета проекту — упровадження знань з історії інженерії та технічної спадщини в музейну практику, а також підготовка студентів до розуміння значущості промислових об’єктів як частини культурної спадщини. Цей проект забезпечить студентів необхідними знаннями для подальшої підготовки в галузі музеєзнавства

та технічної історії, формуючи інтерес до збереження та популяризації технічної спадщини України.

Запорізький автомобільний завод був одним із головних промислових об'єктів України з моменту його заснування, і його значення неможливо переоцінити. Завод відіграв важливу роль у розвитку радянської та української економіки, випускаючи автомобілі, що стали символом цілої епохи. Музейна виставка, присвячена історії ЗАЗ, надасть унікальну можливість відтворити не тільки технічний процес створення автомобілів, але й культурний контекст, у якому вони функціонували.

Експозиція поділяється на кілька основних тем: Заснування заводу та перші роки його діяльності; Виробництво культових моделей та ЗАЗ у сучасній Україні. Кожна тема охоплює окремі підтеми, що детально висвітлюють історію підприємства та його вплив на розвиток інженерії та промисловості в Україні.

Отже, музеєфікація Запорізького автомобільного заводу як частини технічної спадщини України є важливим етапом у збереженні національної ідентичності та розвитку музеєзнавства. Музейний проєкт сприятиме збереженню цієї спадщини та стимулюватиме інтерес до неї серед молодого покоління.

Н. Воронівська

**МУЗЕЙНА ВИСТАВКА «ІСТОРІЯ ХОРОВОГО СПІВУ В УКРАЇНІ»
В КОНТЕКСТІ МУЗЕЄФІКАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

N. Voronivska

**MUSEUM EXHIBITION “HISTORY OF CHORAL SINGING IN UKRAINE”
IN THE CONTEXT OF MUSEUMIFICATION OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE**

З другої половини ХХ ст. для світової спільноти одним із пріоритетів стає збереження всесвітньої культурної та природної спадщини. Охорона матеріальної спадщини захищена багатьма міжнародними договорами, натомість, цінність нематеріальної культурної спадщини та необхідність її збереження для нащадків стали усвідомлюватись міжнародними та національними організаціями лише на межі ХХ та ХХІ ст.

Для сучасної музичної культури України велике значення має систематизація зразків музичної культури як нематеріальної культурної спадщини, зокрема традицій хорового співу. Хорова музика — найдавніший напрям української музичної культури. Її зразки увійшли в золотий фонд духовних скарбів України, багато з українських національних хорових композицій отримали світову славу. Становлення незалежної української держави створило сприятливі умови для подальшого розвитку національного хорового мистецтва. Національна спрямованість українського хорового співу актуалізує застосування музейних засобів для розкриття цього цікавого напрямку української музичної культури, що сприятиме загальному культурному піднесенню українського народу й піднесенню історичного значення його національної культури. Відтворення зразків українського хорового співу є частиною роботи з музеєфікації нематеріальної культурної спадщини, що додатково актуалізує розкриття цієї теми музейними засобами. Першим кроком у цьому напрямі є створення виставки, присвяченої історії хорового співу в Україні, яка має репрезентувати музичну спадщину українського народу та творчу діяльність славетних українських композиторів.